

SCI-CONF.COM.UA

CURRENT TRENDS IN SCIENTIFIC RESEARCH DEVELOPMENT

**PROCEEDINGS OF IV INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
NOVEMBER 14-16, 2024**

**BOSTON
2024**

CURRENT TRENDS IN SCIENTIFIC RESEARCH DEVELOPMENT

Proceedings of IV International Scientific and Practical Conference

Boston, USA

14-16 November 2024

Boston, USA

2024

UDC 001.1

The 4th International scientific and practical conference “Current trends in scientific research development” (November 14-16, 2024) BoScience Publisher, Boston, USA. 2024. 830 p.

ISBN 978-1-73981-122-8

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Current trends in scientific research development. Proceedings of the 4th International scientific and practical conference. BoScience Publisher. Boston, USA. 2024. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/iv-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-current-trends-in-scientific-research-development-14-16-11-2024-boston-ssha-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: boston@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2024 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2024 BoScience Publisher ®

©2024 Authors of the articles

TABLE OF CONTENTS

PEDAGOGICAL SCIENCES

63. *Лопатинська Н., Невечера Н.* 404
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНТОНАЦІЙНОЇ ВИРАЗНОСТІ
МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ДИЗАРТРІЄЮ
ЗАСОБАМИ ЛОГОСПІВОК
64. *Мацуєва І. М.* 410
НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ
ПЕДАГОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ БАТЬКІВ
65. *Мілевська О. П., Гродська Т. О.* 414
МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ ПРОФІЛАКТИКИ
СЕМАНТИЧНИХ ДИСЛЕКСІЙ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ
66. *Паламарчук І. В.* 423
МІЖНАРОДНИЙ ПРОЄКТ READY4SCHOOL: НАСТУПНІСТЬ
ДОШКІЛЬНОЇ І ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ТА ПЕДАГОГІЧНА
ПІДТРИМКА ДІТЕЙ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО
СПЕКТРУ
67. *Петришин Л. Й., Олійник Г. М.* 432
НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ
СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
68. *Прокопчук Л. В., Рибак О. М.* 438
ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО
МИСЛЕННЯ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В НОВІЙ
УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ
69. *Роман В. В., Стратій А. М.* 444
ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗАСОБАМИ ПРОЄКТНОЇ МЕТОДИКИ
70. *Телендій О. С.* 449
МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ПРЕДМЕТНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
УЧНІВ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ
71. *Ушата Т. О., Ніколаєнко О. В.* 454
ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ
ПРИ НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ
ОСВІТИ

PSYCHOLOGICAL SCIENCES

72. *Дрозд О. В., Скібін Д. Р.* 457
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ КРИЗОВОЇ
ІНТЕРВЕНЦІЇ ОСОБАМ СЕРЕДНЬОГО ВІКУ
73. *Ігумнова О. Б., Судаченко Н. В.* 463
ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ МАЙБУТНІХ
УПРАВЛІНЦІВ ПІД ЧАС СТРЕСУ
74. *Пономаренко А. В.* 471
ВПЛИВ ПОЛІТИЧНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ НА
ВІДЧУТТЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ
ОСОБИСТОСТІ

УДК 375331.30

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Петришин Людмила Йосипівна,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри соціальної роботи і
менеджменту соціокультурної діяльності
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна

Олійник Галина Михайлівна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри соціальної роботи і
менеджменту соціокультурної діяльності
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна

Анотація: проаналізовано соціально-педагогічну діяльність в закладах освіти, як важливу галузь професійної діяльності; охарактеризовано нормативно-правові основи роботи соціального педагога в умовах воєнного стану; конкретизовано чинники ефективної діяльності соціального педагога в умовах воєнного стану та види соціально-педагогічних послуг суб'єктам освітнього процесу.

Ключові слова: соціально-педагогічна діяльність, соціальний педагог, заклади освіти, нормативно-правові основи, умови воєнного стану, види соціально-педагогічних послуг.

Соціально-педагогічна діяльність в закладах освіти виступає як важлива галузь професійної діяльності, спрямована на створення необхідних умов для успішної соціалізації учнів в соціально-виховному середовищі освітніх закладів. Головною метою соціально-педагогічної діяльності є використання

принципів, методів, форм організації професійної діяльності, забезпечення поліфункціональності соціально-педагогічних послуг для суб'єктів освітнього процесу, адже соціальна педагогіка реалізується через соціально-педагогічну діяльність, спрямовану на створення сприятливих умов для соціалізації, всебічний розвиток, задоволення соціокультурних потреб і відновлення соціально схвалюваних способів життєдіяльності особистості.

У роботі соціального педагога у закладах освіти особливу увагу слід звертати на методичні рекомендації, які розроблені Інститутом педагогіки Національної академії педагогічних наук України. Ці рекомендації, зокрема «Загальна середня освіта України в умовах воєнного стану та відбудови: реалії, досвід, перспективи», надають необхідні настанови щодо організації соціально-педагогічної роботи в умовах кризових ситуацій [1].

Окрім того зауважимо, що важливим документом для практичної діяльності є лист Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2023 року № 1/11479-23, який містить методичні рекомендації щодо надання індивідуальної підтримки учням з особливими освітніми потребами під час надзвичайних ситуацій. Ці рекомендації були розроблені Державною установою «Український інститут розвитку освіти» і містять практичні поради для всіх учасників освітнього процесу щодо підготовки до непередбачуваних обставин [1].

У складних умовах воєнного стану додатково, враховуючи лист МОН від 24 серпня 2023 року №1/12702-23, соціальному педагогу рекомендується орієнтуватися на напрями організації виховного процесу у закладах освіти протягом 2023/2024 навчального року. Зокрема, це включає:

- 1) національно-патріотичне виховання, спрямоване на формування української національної ідентичності, вивчення державної та етнічної історії українського народу, а також підтримку військово-патріотичного виховання. Рекомендується також активізувати онлайн-волонтерство для учнів, зокрема через участь у заходах кібервійська та віртуального партизанства;

- 2) виховання здорового способу життя, що включає надання

психологічної допомоги та боротьбу з негативними явищами серед учнів, такими як булінг, домашнє насильство та кримінальні правопорушення;

3) вивчення та популяризація кращих педагогічних практик, зокрема за допомогою використання банку даних досвіду виховної роботи, що розміщений на офіційному сайті Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» [4; 6].

Листом Міністерства освіти і науки України від 21 серпня 2023 року №1/12492-23 надано важливі рекомендації щодо пріоритетних напрямків психологічного супроводу та соціально-педагогічного патронажу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану. Ці напрямки включають:

1) навчальна діяльність: рекомендується впровадження «години соціального педагога» не рідше одного разу на місяць для кожного класу;

2) просвітницька робота: направлена на ознайомлення педагогів з технологіями надання першої психологічної допомоги учасникам освітнього процесу. Також рекомендується запровадження «Психологічної хвилинки» під час уроків, інформування щодо питань торгівлі людьми, запобігання та протидії домашньому насильству, а також небезпек, які може нести інтернет;

3) діагностична робота: спрямована на вивчення негативних психічних та посттравматичних станів, а також визначення груп посиленої уваги серед учасників освітнього процесу;

4) профілактична робота;

5) корекційна робота;

6) консультування [5].

Важливим чинником ефективної діяльності соціального педагога в умовах воєнного стану є забезпечення повнофункціонального надання всіх необхідних соціально-педагогічних послуг суб'єктам освітнього процесу. Згідно з завданнями соціально-педагогічної діяльності в таких закладах, працівники соціально-психологічної служби можуть здійснювати наступні види соціальних послуг:

- педагогічні послуги: консультування для батьків і учнів, організація

дозвілля, просвітницькі заходи для батьків, формування батьківської компетенції, організація домашнього навчання дітей з особливими потребами, соціальний патронаж проблемних сімей, посередництво між школярами і батьками, а також між школярами та педагогами і багато іншого;

- психологічні послуги: консультації з питань подолання психологічних проблем, психотерапевтичні сесії, психодіагностика та психокорекція, соціально-психологічні тренінги, профорієнтаційні послуги і багато інших;

- соціально-медичні послуги: навчання гігієнічним навичкам, організація здорового харчування, профілактика від хвороб, передаються статевим шляхом, ВІЛ-інфекції, наслідків вживання наркотиків і алкоголю, а також підтримка у лікуванні дітей, які цього потребують;

- юридичні послуги: допомога у оформленні відповідних документів для визначення соціального статусу дітей без батьківського піклування, надання правових консультацій неповнолітнім і отримання пільг для різних категорій дітей, підлітків, старшокласників;

- представлення інтересів: у правоохоронних органах, надання юридичної освіти неповнолітнім та інше [3]. Вказані послуги спрямовані на підтримку всебічного розвитку особистості та створення сприятливих умов для навчання й соціальної адаптації учнів у шкільному середовищі, при цьому робота соціального педагога повинна базуватися на нормативній базі закладу освіти, що визначає організацію соціально-педагогічної діяльності, особливо в умовах війни.

Загалом зауважимо, що соціально-педагогічна діяльність в системі освіти України знаходить юридичне визначення в Конституції України та ряді законодавчих актів, зокрема: «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про вищу освіту». Ця діяльність регулюється також Положенням про психологічну службу у системі освіти України, введеним наказом МОН України від 22 травня 2018 року № 509, що також

описує діяльність соціального педагога.

В умовах воєнного стану соціально-педагогічна діяльність у закладах освіти є важливою складовою професійної практики, спрямованою на створення сприятливих умов для успішної соціалізації учнів у соціально-виховному середовищі освітніх закладів, при цьому її основною метою є засвоєння здобувачами освіти соціокультурного досвіду, необхідного для їхньої самореалізації в суспільстві, а також надання підтримки дітям та їхнім сім'ям у випадках, коли вони зазнають негативного впливу.

Нормативна база закладу освіти також визначає організаційні аспекти соціально-педагогічної діяльності в умовах війни, забезпечуючи необхідні умови для ефективного виконання завдань соціального педагога, важливим аспектом яких є адаптація напрямків соціально-педагогічної діяльності до конкретних потреб здобувачів освіти та умов воєнного стану. Враховуючи соціально-економічні умови та соціальний замовлення держави, перелік соціально-педагогічних проблем та зміст роботи соціального педагога у навчальних закладах може змінюватися, щоб ефективно відповідати умовам воєнного стану та потребам суспільства.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Веретенко І. М. Нормативно-правове забезпечення соціально-педагогічної роботи в умовах закладу загальної середньої освіти. *Педагогіка та психологія*. Харків : Щедра садиба плюс, 2023. Вип. 48. С. 24-31.
2. Клочан Ю. В. Загальна характеристика напрямів соціально-педагогічної роботи в закладі загальної середньої освіти загальної середньої освіти. *Вісник Харківської державної академії культури*. 2012. Вип. 36. С. 276-283.
3. Міщик Л. І. Оптимізація підготовки соціальних педагогів до професійної діяльності. Наукові записки Ніжинського державного університету ім. М. Гоголя. 2012. № 4. С. 143-148.
4. Нормативна документація соціального педагога / О. Белова,

Л. Письмак та ін. Київ : Шкільний світ, 2023. 120 с.

5. Лист МОН від 21.08.2023 №1/12492-23 «Про пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти у 2023/2024 навчальному році». Електронний ресурс: <https://vinps.vn.ua/?p=3663>

6. Лист МОН № 1/12702-23 від 24.08.23 року «Щодо організації виховного процесу в закладах освіти у 2023/2024 навчальному році» Електронний ресурс: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/89848/